

Til
Finansdepartementet

Fra
Skatteetaten

Kopi

Høringsvar - utredning om pensjon fra første krone og første dag

Generell tilbakemelding

Skatteetaten har ingen merknader til hvilken løsning som bør velges for når retten til å være medlem av arbeidsgivers pensjonsordning bør inntre eller hvilken modell som bør velges for opptjening av pensjon. Vi viser imidlertid til at Skatteetaten fra 1. juni 2021 overtar tilsynet med arbeidsgivers etterlevelse etter OTP-loven § 1 jf. § 2. Bestemmelsene har nær sammenheng med medlemskapsbestemmelsene i de enkelte produktlovene. Valg av modell og innslagspunkt vil derfor ha indirekte betydning for Skatteetatens tilsyn etter OTP-loven. Departementet uttaler i Prop.1 LS (2020-2021) punkt 13.2.4 at de anser at flyttingen av tilsynet til Skatteetaten oppfyller Stortingets anmodningsvedtak nr. 596 (2017-2018). Som følge av dette legges det opp til et mer aktivt tilsyn, og det muliggjøres ved en mer effektiv bruk av løpende opplysninger om inntekt og arbeidsforhold.

Medlemskap i utenlandsk pensjonsordning

Vi registrerer at bestemmelsen i skatteloven § 6-72 ikke nevnt i rapporten. En arbeidstaker kan velge å stå utenfor en norsk pensjonsordning hvis vedkommende er medlem i en utenlandsk pensjonsordning som tilfredsstillende vilkårene i skatteloven § 6-72 og arbeidsgiver betaler premie eller avgift til den utenlandske ordningen. Etter § 6-72 kan det gis fradrag for innbetalinger til utenlandske pensjonsordninger etablert i en EØS-stat selv om vilkårene i norsk foretakspensjonsordning, innskuddspensjonsordning eller tjenestepensjonsordning ikke er oppfylt. Denne muligheten påvirker ikke

Notat

forslagene som fremlegges i rapporten, men er gjeldende rett og kunne etter vår mening vært nevnt.

Til punkt 4 Alternativer for pensjon fra første krone og første dag

Punkt 4.3 Alder og stillingsbrøk

Utredningen har sett på om dagens grenser for alder og stillingsbrøk bør fjernes, eller om det fortsatt kan være hensiktsmessig med noen minstegrenser. Det vises til at det kan være vanskelig å vite om en person som er ansatt i under 20 prosent stilling likevel kommer til å arbeide mer enn 20 prosent, og følgelig ha rett til medlemskap og opptjening.

Avslutningsvis i punktet pekes det på muligheten for at en beløpsgrense kan erstatte gjeldende grenser for alder og stillingsbrøk, noe som vil innebære at ansatte meldes inn når inntekten overstiger et gitt beløp. Etter skatteforvaltningsforskriften § 7-2-1 første ledd er det ikke lønnsopplysningsplikt når samlede lønnsutbetalinger fra vedkommende arbeidsgiver til en person i løpet av kalenderåret ikke overstiger kr 1 000. Beløpsgrensen inkluderer verdien av skattepliktige naturalytelser og trekkpliktige utgiftsgodtgjørelser.

Vi bemerker at et slikt kriterium antas å være enkelt å praktisere, ettersom dette er en grense arbeidsgiverne allerede er godt kjent med. Beløpsgrensen har også betydning for rapporteringsplikten etter Aa-registerforskriften § 5 nr. 1 bokstav b. Det fremgår av bestemmelsen at det ikke er meldeplikt for en arbeidstaker når lønnsutbetalingene i løpet av inntektsåret antas ikke å ville overstige beløpsgrensene som fremgår av skatteforvaltningsforskriften § 7-2-1.

For skattefrie institusjoner vil dette imidlertid innebære at beløpsgrense som vilkår for medlemskap og/eller opptjening er lavere enn grensen for lønnsopplysningsplikt. Her vil det vanligvis ikke rapporteres før man når grensen og følgelig ikke være tilgjengelige opplysninger som kan deles med pensjonsselskapene eller tilsynet for disse arbeidsgiverne.

Både inntektsopplysninger og opplysninger om arbeidsforholdene rapporteres i a-melding for hver kalendermåned. Fra 1. januar 2021 har skattemyndighetene hjemmel i skatteforvaltningsloven § 3-6 til å utlevere opplysninger som er innrapportert etter skatteforvaltningsloven § 7-2, til private pensjonsinstitusjoner til bruk i deres arbeid med pensjonsordninger etter OTP-loven. I løpet av 2021 tar pensjonsinstitusjonene i bruk ny løsning hvor de henter lønnsopplysninger direkte fra Skatteetaten istedenfor fra arbeidsgiverne. I Prop.1 LS (2020-2021) punkt 13.2.4 viser departementet til at det i høringen ble beskrevet en ordning hvor arbeidsgiver kan la en pensjonsleverandør kontrollere om ansatte som

Notat

ikke er en del av en pensjonsordning, kan ha rett til tjenestepensjon. Departementet viser til at dette vil kunne fange opp en svakhet ved gjeldende ordning ved at ansatte som har krav på en pensjonsordning, ikke blir meldt inn av arbeidsgiver. Departementet viser til at dette må bygge på avtale mellom arbeidsgiver og pensjonsinnretning, og etter retningslinjer som utarbeides av bransjen selv.

Fra 1. januar 2021 vil NAV også kunne utlevere opplysninger om arbeidsforholdene fra Aa-registeret, jf. Aa-registerforskriften § 10 bokstav c.

Dersom partene avtaler at pensjonsinnretningen skal foreta vilkårsvurderingen antar vi at delingen av opplysninger om inntekt fra Skatteetaten og arbeidsforhold fra NAV vil kunne gjøre det mulig å vurdere opplysningene opp mot innslagspunktet for når medlemsplikten inntreffer.

Punkt 4.4 Endringer i OTP-lovens regler om virkeområde

OTP-loven § 1 inneholder regler om hvilke foretak som etter § 2 har plikt til å opprette avtale om tjenestepensjon. Pensjonsordning skal være opprettet innen seks måneder fra det tidspunkt at vilkårene for plikt er oppfylt. Det følger av Ot.prp. nr. 10 (2005-2006) punkt 12.2.3 at dette innebærer at foretakene ikke trenger å etterbetale innskudd til pensjonsordningen for de seks første månedene. Nye foretak som kommer inn under lovens virkeområde får derfor en overgangstid før de må etablere pensjonsordning.

Arbeidsgruppen peker på at det kan vurderes om bestemmelsene om lovens virkeområde i § 1 bør endres som følge av foreslåtte endringer i medlemskapsbestemmelsene i pensjonslovene.

Med virkning fra 1. juni 2021 flyttes tilsynet med foretakenes plikt til å opprette pensjonsavtale fra Finanstilsynet til Skatteetaten. Skatteetaten får adgang til å gi pålegg og ilegge tvangsmulkt dersom pliktig avtale ikke er opprettet.

Det skal i den forbindelse etableres nye løsninger for maskinelt tilsyn og sanksjonering. Det maskinelle tilsynet skal foreta vurderinger av vilkårene i § 1 bl.a. sett opp mot opplysninger foretaket selv har gitt i a-meldingen om lønn og arbeidsforhold.

Det er viktig både av hensyn til foretakene, arbeidstakerne og for muligheten for å drive et effektivt tilsyn, at vilkårene for plikt er så klare som mulig.

Notat

Til punkt 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Punkt 5.2.4 Administrasjon og forvaltning av ordningene

Det vises til at dersom det gis tilgang til a-ordningen vil det avhjelpe den administrative byrden ved vedlikehold av inntekts- og arbeidsforholdsopplysninger. Fra 1. januar 2021 får pensjonsinnretningene tilgang til opplysninger om inntekt fra Skatteetaten, og om arbeidsforhold fra NAV. Dette er inntekt som allerede rapporteres via a-meldinger, slik at for eksempel små arbeidsgivere slipper den manuelle rapporteringen de tidligere har gjort til sine pensjonsleverandører. Dette vil innebære en forenkling både for arbeidsgiver og for pensjonsinnretningene. Rapportering om arbeidsdyktighetsstatus må imidlertid som pekt på gjøres utenom a-meldingen.

Til 5.3 Konsekvenser for arbeidstakere

Som nevnt over vil endringene kunne føre til at ansatte hos arbeidsgivere som ikke oppretter ordning etter OTP-loven taper ytterligere på manglende sparing. Vi viser imidlertid til at tilsynet vil effektiviseres når det flyttes til Skatteetaten, og kan ta i bruk løpende opplysninger fra a-ordningen til vurderingen av plikt til å etablere ordning. Etter OTP-loven § 2 annet ledd skal foretak som omfattes av plikten til å ha tjenstepensjonsordning opprette slik ordningen innen 6 måneder etter at plikten oppsto. Som nevnt over er dette omtalt i Ot.prop.nr. 10 (2005-2006) punkt 12.2.3, hvor departementet legger til grunn at foretakene må ha en viss tid på seg for å opprette ordning, etter at vilkårene for plikt er oppfylt. Det fremgår av punkt 5.4 at bestemmelsen er ment å gjelde for nye foretak som etableres etter lovens ikrafttredelse, og for foretak som er etablert ved lovens ikrafttredelse, men som ikke oppfyller vilkårene for plikt til å ha tjenstepensjon før på et senere tidspunkt.

Vi antar at det kan være aktuelt å vurdere denne fristen i lys av at arbeidstakerne etter forslaget i høringsnotatet her får rett til pensjon fra første krone og første dag. Når vilkårene for plikt til å opprette ordning er oppfylt vil det likevel i noen tilfeller kunne ta 6 måneder før arbeidsgiver plikter å ha etablert ordningen, jf. § OTP-loven § 2 annet ledd. Vi viser her til departementets uttalelse i Ot.prp. nr. 10 (2005-2006) punkt 12.2.3 om at hensynet til arbeidstakerne taler for rask opprettelse.

Notat

Til punkt 7 Merknader til de enkelte bestemmelser

Punkt 7.5 Til endringene vedr. minstekrav til lønn

Et alternativ der arbeidstaker skal opptas i pensjonsordningen når han har mottatt samlet lønn tilsvarende beløpsgrensen for rapporteringspliktig lønn i anmeldingen synes å være et praktikabelt innslagspunkt.